

VEYSEL KURT

Rusya'nın derdi ne?

Son bir kaç yıldır [Türkiye](#)'nin dış politikadaki temel eğilimlerinden birisi hem [ABD](#) ve Avrupa hem de [Rusya](#) ile ilişkisini ideolojik çerçeveden çıkarıp daha rasyonel bir düzleme oturtma çabasıdır.

Bu yaklaşım, Türkiye'nin kendi çıkarlarını merkeze alarak Rusya ile taktiksel düzlemde ötede daha sahici bir ilişki biçimine kapı araladı. Başka bir deyişle Rusya, Türkiye için basit bir manevra aracı değil, gerçekçi bir düzlemde ilişki kurulacak bir partner olarak ön plana çıktı. Ve bütün bu süreçte Türkiye geleneksel müttefiklerini karşısına almaktan çekinmedi. ABD ile yaşanan krizler, Avrupalı çeşitli aktörlerin Türkiye'ye uyguladığı ambargo, Türkiye'nin NATO üyeliğinin sorunsallaştırılması, Ankara'nın aldığı riskleri göz önüne serdi. Türkiye bu riskleri Rusya'yı memnun etmek için göze almadı elbette. **Suriye'nin bölünmesi, PKK tehdidinin Suriye'de boyut değiştirmesi, ABD ve Avrupa'nın FETÖ ve PKK ile yaptığı iş birliği, sürekli Türkiye'nin güvenliği ve istikrarını yok sayan söylem ve politikalar benimsemesi Ankara'nın dış politika parametrelerini revize etmesine yol açtı.**

Dört yıldır Türkiye-Rusya ilişkilerinde karşılıklı temkin ve tedirginlikle birlikte belirgin bir şekilde yaşanan yakınlaşma ve iş birliği de bu çerçevede değerlendirilmeli.

Bu süre zarfında bölgesel meseleler ve ikili ilişkilerde çok önemli mesafe kaydedildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Rusya Devlet Başkanı Putin ile yüz yüze veya telefon yoluyla –başka hiçbir liderle gerçekleşmeyen– liderlik düzeyinde bir diplomasi yürüttü. Batılı liderlerin aksine "iki liderin kimyasının uyuştuğu" görüşü de çoğu zaman dile getirildi.

Buna rağmen Rusya'nın Türkiye'ye karşı takındığı tavırlarda ciddi bir istikrarsızlık, anormal bir irrasyonelite ve anlamsız bir saldırganlık dikkat çekiyor. Bu anlamsız tavrı irdelemeden önce ilişkilerin yakın geçmişine bir göz atalım.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından başlayan karşılıklı iyi niyet gösterisi, kısa sürede "uçak krizi"nin aşılması ile iki ülke arasında yakınlaşmanın ve sonrasında ise birçok alanda iş birliği yapılmasının önünü açtı.

TürkAkım ile Rus doğal gazının Türkiye üzerinden Avrupa'ya ulaşacak olması, Akkuyu Nükleer Santrali'nin inşası, tarım ve turizm alanındaki iş birliği kendi mecrasında önemli mesafeler katetti.

[Suriye](#)'de iki ülkenin pozisyonu neredeyse taban tabana zıt olmasına rağmen ortak müşterekler

(Suriye'nin toprak bütünlüğü, terörle mücadele ve siyasi çözüm) çerçevesinde müzakere masası kuruldu.

Astana görüşmeleri ile başlayan bu görüşmeler Soçi mutabakatları ile yeni bir aşamaya evrildi. Türkiye'nin Suriye'de ABD'yi karşısına alma pahasına Rusya ile müzakere etmesi kırmızı çizgilerinden taviz vermeden Suriye krizini birlikte çözme sahiciliğine dayanıyordu.

Dahası iki ülke ilişkileri S-400 savunma sisteminin alınması ile stratejik bir boyuta doğru yol almaya başladı.

Buna mukabil Rusya'nın Türkiye'ye yönelik tavırlarına bakıldığında ise ciddi bir istikrarsızlık göze çarpıyor. Türkiye-Rusya ilişkilerinin güven üzerine tesis edilmesini bekleyemeyiz. Ancak burada söz konusu olan şey Rusya'nın karşılıklı çıkar çerçevesinde yürüyebilecek ilişkileri sürekli baltalayabilecek bir noktada durmasıdır. Türkiye'yi İdlib operasyonuna yönelten şey Rusya'nın mutabakatlara aykırı davranan bu tavrı oldu.

Libya, Rusya'nın Suriye'den sonra Türkiye'nin karşısına dikildiği ikinci alan oldu. Doğu Akdeniz'deki kuşatmayı yarmak için harekete geçen Türkiye'nin karşısına dikilmenin Rusya açısından bir rasyonalitesi yoktur. Halbuki [Libya](#)'da en kolay anlaşacak iki aktör Türkiye ve Rusya'dır. Buna rağmen Rusya'nın takındığı tavır, esas rakipleri Fransa ve diğer Avrupalı ülkelerin elini rahatlatmakla kalmıyor, aynı zamanda bu ülkelerin kendisine karşı avantaj elde etmesine de neden oluyor. Dahası, Libya'da Türkiye lehine işleyen süreci baltalamak için Suriye'de agresifleşebiliyor, Suriye'de iki ülkenin dört yıllık çabasını riske ediyor. Sirte ile ilgili

görüşmelerin sonuna gelindiği bir anda, 15 Temmuz gecesi el-Bab'da gerçekleşen saldırının başka bir izahı yok.

Ermenistan'ın Azerbaycan'a yönelik gerçekleştirdiği saldırının olağan şüphelisi olarak gösterilmesinin de temel sebebi Rusya'nın bu anlamsız saldırganlığından başka bir şey değildir.

Bu tablo Türkiye kamuoyuna başlıktaki soruyu sorduracak bir mahiyete sahiptir.

Bu anlamda Rusya'nın anlaması gereken birkaç nokta var:

Birincisi, Türkiye'ye bu kadar odaklanmak Rusya'nın körleşmesine ve küresel düzeyde rakiplerini gözden kaçırmaya neden oluyor.

İkincisi, Türkiye'yi aynı anda birçok cephede yormaya dönük bir strateji izlemek Türkiye'yi yoldan geri çevirmez. Bu anlamda NATO'nun vizyonsuzluğu ya da Macron'un Türkiye karşıtlığı da bir anlam ifade etmiyor. Başka bir deyişle Rusya, ABD ve Avrupa ile daha mesafeli bir ilişki geliştirdiği için Türkiye'yi kendine mahkum görüyorsa baştan hata yapıyor demektir.

Üçüncüsü ve çok daha önemlisi, Rusya, Türkiye ile gerçekçi ve karşılıklı çıkara dayanan bir ilişki kurmak için bu kadar uygun bir dönem ve Erdoğan kadar sahici bir lider bulamaz. Bu yüzden tarihi korkular ve ideolojik refleksler yerine daha rasyonel bir çerçevede Türkiye ile ilişki kurması Rusya için hem kısa hem de orta vade için en gerçekçi tercih olacaktır.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

> **Katar neyiz olur? (11.7.2020)**

> **Sezar Yasasından Astana'ya Suriye Gündemi (4.7.2020)**

> **Mısır Libya'ya müdahale eder mi? (27.6.2020)**

SABAH

SABAH